

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pisanje števil se prodajajo po 3 n. v. (6 st.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števil. po 5 n. v. (10 st.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 st. beseda, najmanj pa 40 st. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“. Vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Volilci okoličani!

Četrtek, dne 12. t. m., Vas kliče volilna dolžnost na ožji volitev med našim kandidatom, ki je

Dr. JUST PERTOT

in zastopnikom socialne demokracije.

Slovenski volilci, pojdite vsi na volišče in glasujte složno za našega narodnega kandidata, izkušenega boritelja za interese okolice in za pravice našega naroda. Naša glasovnica se glasi:

Dr. Just Pertot

zdravnik v Trstu.

Da zmaga naša pravična stvar! Volitve se vršijo v istih lokalih kakor minulo nedeljo od 7 ure zjutraj do 1 ure popoldne.

Politično društvo „Edinost“.

Lonjerci! Rocolci! Urdelci!

V četrtek, dne 12. t. m. rešite naredno čast svojemu volilnemu okraju!

Dr. Just Pertot

naš narodni kandidat, mora sijajno zmagati!

V četrtek, dne 12. t. m. pri ožji volitvi, vsi do zadnjega na volišče!

Volilci III. mestnega okraja!

Na ožji volitvi v četrtek, 12. t. m. Vam je izbirati mej laškimi kand. iz gospodujoče stranke in slovenskimi kandidati, ki hočejo zastopati opozicijsko stališče. Napeti nam je vse moči, da se moč itak že premočne italijansko-liberalne stranke ne pomnoži še bolj, zato volilci vsi v boj za kandidata, ki sta:

dr. Otokar Rybář, odvetnik,

dr. Edvard Slavik, odvetnik.

Politično društvo „Edinost“.

Volilci IV. mestnega okraja!

Minole nedelje smo dosegli na prvi volitvi sijajno afirmacijo slovenskih volilcev v mestu tržaškem.

Na ožji volitvi:

prihodnjega četrtka

v tem okraju zmaga naj naše staro stališče opozicije proti gospodujoči stranki.

Volilci! Složno vsi za naše opozicijske kandidatke, ki hočejo vestno vršiti kontrolo in kritiko nad mestno upravo!

Oddajte torej le take glasovnice, ki nosijo imena:

Fran Kravos pok. Josipa, zasebni uradnik.

Anton Muha od Antona, črkostavec, dr. Ferdinand Černe, odvetnik.

Politično društvo „Edinost“.

Volilci I. mestnega volilnega okraja! (Sv. Vid.)

V smislu soglasnega sklepa volilnega shoda, ki se je, sklican po podpisnem političnem društvu, vršil v ponedeljek, dne 9. t. m. v Narodnem domu, vas pozivljamo, da

pri ožji volitvi v četrtek, dne 12. t. m.,

složno oddaste svoje glasove

socialnodemokratičnemu kandidatu,

da tako izrazite svoje opozicijsko stališče proti laškoliberalni večini v mestnem občinskem svetu.

Trst, dne 10. junija 1913.

Politično društvo „Edinost“.

Volilci VI. mestnega volilnega okraja! (Sv. Jakob.)

V smislu soglasnega sklepa volilnega shoda, ki se je, sklican po podpisnem političnem društvu, vršil v ponedeljek, dne 9. t. m., v Narodnem domu, vas pozivljamo, da

pri ožji volitvi v četrtek, dne 12. t. m.,

složno oddaste svoje glasove

socialnodemokratičnemu kandidatu,

da tako izrazite svoje opozicijsko stališče proti laškoliberalni večini v mestnem občinskem svetu.

Trst, dne 10. junija 1913.

Politično društvo „Edinost“.

Volilci III. mestnega volilnega razreda.

Naši kandidati za III. mestni volilni razred so:

I. volilni okraj:

(Sv. Vid.):

Fran Kovač od Josipa, čuvaj.

Dr. Edvard Slavik, odvetnik.

II. volilni okraj:

(Staro mesto):

Filip Jvanišević od Josipa, trgovec.

III. volilni okraj:

(Novo mesto):

Jernej Pinter, bančni uradnik,

Dr. Otokar Rybář, odvetnik,

Dr. Edvard Slavik, odvetnik.

IV. volilni okraj:

(Nova mitnica in Škorklja):

dr. Ferdinand Černe, odvetnik v Trstu,

Fran Kravos pok. Josipa, zasebni uradnik.

Anton Muha od Antona, črkostavec.

Dr. Otokar Rybář, odvetnik.

V. volilni okraj:

(Stara mitnica):

Makso Cotič pok. Josipa, urednik,

Fran Gulič pok. Frana, posestnik,

Fran Kohnik pok. Benedikta, uradnik državne železnice,

dr. Josip Wilfan, odvetnik.

VI. volilni okraj:

(Sv. Jakob in Čarbola):

Fran Štrancar od Antona, gostilničar.

dr. Josip Wilfan, odvetnik.

Volilci! Glasujte v petek dne 13. t. m., složno za tu predlagane Vam kandidati! Vaša sveta dolžnost je, da stori vsak svojo polno dolžnost, da doseže naša stvar tudi v tem volilnem razredu enako sijajen uspeh, kakor ga je dosegla pri dosedanjih volitvah!

Politično društvo „Edinost“.

Volilci IV. mestnega volilnega razreda!

Pojdite po volilne izkaznice!

Stotine in stotine naših volilnih izkaznic (legitimacij) še leži v uradu namestništvnega svetovalca v ulici Caserma št. 7.

Kdor še ni dobil volilne izkaznice, ali kdor jo je morda izgubil, naj gre ponjo danes, ali pa vsaj jutri dopoldne. Urad namestništvnega svetovalca je odprt od 7 zjutraj do 2 pop. in od 5 do 7 zvečer.

Kdor nima volilne izkaznice, ne bo smel voliti pri ožji volitvi v četrtek, dne 12. t. m. Poskrbi torej vsak pravočasno, da bo mogel glasovati!

Zavezniška kriza na vrhuncu.

Carjeva brzajavna osebna intervencija. -- Črnogorska pomoč Srbiji.

Skrajna napetost med Srbijo in Bolgarsko.

BELGRAD 10. - (Srbski tiskovni urad „Edinosti“.) Včerajšnja ministrska konferenca je rešila vse modalitete postopanja Srbije v srbsko-bolgarskem sporu. Srbski poslanik v Sofiji, dr. Spalajković, je dobil navodilo, naj pospeši odgovor vlade na srbsko noto glede revizije srbsko-bolgarske pogodbe. Za slučaj, če bo revizija odbita, bo Srbija takoj proklamirala aneksijo okupiranega ozemlja, obvestila po svojem poslaniku Bolgarsko in zahtevala, da prizna ta akt.

Ministrski predsednik Pašić je sročil, takoj po seji ministrskega sveta, konferiral z načelniki parlamentarnih strank in jim poročal o balkanskem položaju. Konferenca se ni udeležila edino načelnik nacionalistov Ribarac, ki je izjavil, da noče delati vladi neprilik, ampak ji pušča svobodno roko, naj dela na svojo lastno odgovornost.

Srbsko-bolgarska meja je skoro popolnoma zaprta. Ves promet na progi Caribrod-Scifja je ustavljen. Srbski železničarji v Caribrodu se ne smejo gibati izven postaj. Neki uradnik, ki je spremljal vagon, je bil aretiran. Na meji, blizu Pirota, so bolgarske oblasti prepovedale kmetom, s te ali one strani, prehajati bolgarsko mejo. Bolgarske oblasti so včeraj v Caribrodu zavrnilo nekega italijanskega kurirja, ki je potoval preko Caribroda v Sofijo. Italijanska vlada je že vložila protest proti takemu postopanju bolgarskih oblasti. Obmejni carinski uradi so večidel že popolnoma prenehali funkcionirati. Telefonska in brzajavna zveza z Bolgarsko je že ustavljena. Spalajković je že dospel v Belgrad, predvsem radi tega, ker so bile šifrirane depeše, katere je dobival iz Belgrada, vedno pokvarjene in tako popačene, da so bile nerazumljive.

V Sofiji je proglašeno obsedno stanje. Kavarne morajo biti že ob devetih zaprte, zaprta so tudi vsa gledališča in bioskopi.

Po vestih iz Njegotina se danadnem prevaža preko Oršove municija za Bolgarsko. Kakor se govori in kakor poroča tudi „Tribuna“, namerava sedanji vojni minister Božanović za slučaj vojne z Bolgarsko takoj demobilizirati in prevzeti poveljstvo nad delom srbske armade. Od več strani se zatrjuje, da bodo Črnogora, Srbija in Grška postopali popolnoma solidarno in da bodo vse tri države takoj, kakor hitro bi prišli iz Scifje negativni odgovor na srbsko noto glede revizije srbsko-bolgarske pogodbe in glede sestanka vseh štirih ministrskih predsednikov, istočasno proklamirali aneksijo osvojenih teritorijev.

Velevlasti so sklenile pozvati balkanske zavezničke, naj takoj demobilizirajo. Bolgarska se tozadevno še ni čisto nič izjavila in tudi v Belgradu ni bila v tem zmislu izvršena še nobena preslja.

Semkaj prihajajo neprestano vesti o vojnih pripravah Rumunije in novih rumunskih zahtevah od Bolgarske. Teritorij, katerega zahtevajo mnogi rumunski listi in politiki od Bolgarske v Dobruži, je priično tako velik, kakor sporni teritorij, katerega zahteva Bolgarska od Srbije.

DUNAJ 10. (Izv.) Poročila iz balkanskih prestolnih mest so silno pesimistična in vedno bolj se utrja prepričanje, da pride do bratomorne vojne med Srbi in Bolgari.

Včeraj se je vršila pod predsedstvom kralja Petra seja ministrskega sveta, ki je sklenil formalno noto, ki zahteva od Bolgarske preciznega odgovora glede revizije pogodbe in sestanka ministrskih predsednikov. Noto bo izročil bolgarski vladi dr. Spalajković.

Na drugi strani pa je bil danes dr. Danev pooblaščen, naj sestavi nov kabinet, v katerem bodo zastopniki vseh opozicijskih strank, med njimi tudi najzagrivenejši nasprotniki Srbije, Cankovisti in tudi Stambulovci.

Od bolg.-srbske meje in iz osvojenega teritorija prihajajo vedno nova poročila o spopadih med Bolgari in Srbi. Posebno veliko razburjenje pa je vzbudila v Belgradu vest, da je Bolgarska zaprla svojo mejo proti Srbiji. Bodoče dogodke napoveduje današnji večerni sofijski „Mir“, ki pravi: „Srbijščje vojno. Bolgarom ne preostaja več nobena srednja pot. Bolgarska vlada mora zahtevati, da izroči Srbi zasedeno ozemlje nesporne teritorija“.

V internacijskih krogih se govori, da se vrši med velesilami živahna izmenjava mšil in da bodo velesile že jutri storile pri balkanskih vladah kolektivno demaršo, v ka-

teri bodo zahtevale demobilizacijo. Vendar je le malo upanja, da bo imel ta poziv kak vspeh.

SOFIJA 19. (Izv.) V tukašnjih političnih krogih izjavljajo, da bo vsled silne poostritve bolgarsko-srbskega spora jako težko prišlo do sestanka vseh štirih balkanskih ministrskih predsednikov v Solunu.

DUNAJ 10. (Izv.) Večerni listi poročajo iz Belgrada, da je srbski prestolonaslednik Aleksander obvestil srbsko vlado v posebni spomenici, da ne bo nikdar zasedel kraljevske prestolice, če bi vlada le majhen kos ozemlja, katerega je osvojila srbska armada, odstopila Bolgarski. On bi smatral ta korak vlade za svoj oseben izjasko.

BELGRAD 10. (Izv.) Srbski poslanik na sofijskem dvoru, Spalajković, je dospel sročiti semkaj. Dejstvo, da je istočasno odpoval v Scifjo bolgarski poslanik na srbskem dvoru, Tošev, je povzročilo vesti, da so diplomatske zveze med Srbijo in Bolgarsko že pretrgane. Vendar se zagotavlja, da o tem za enkrat še ne more biti niti govora. Spalajković in Tošev hočeta dobiti le natančnih informacij od svojih vlad. Naša včerajšnja vest o novi srbski noti, v kateri zahteva Srbija od Bolgarske preciznega odgovora glede sestanka ministrskih predsednikov, se danes v polnem obsegu potrjuje. Kako zelo se je situacija med Srbijo in Bolgarsko poostila, je razvidno iz tega, da je Bolgarska ustavila ves železniški promet. Vsi vlaki se vporabljajo le za vojaške transporte. Bolgarske oblasti so včeraj aretirale več srbskih železniških uradnikov ob meji.

BELGRAD 10. (Uradno.) Danes zjutraj so srbske vojaške oblasti v Pirotu, ob bolgarski meji, razglasile, da noben srbski posestnik, ki ima posestvo tudi na Bolgarskem, ne sme prekoračiti srbsko-bolgarske meje.

BELGRAD 10. (Izv.) Vesti o včerajšnjih spopadih med Srbi in Bolgari pri Volovanu se potrjujejo. Na obeh straneh je bilo veliko mrtvih in ranjenih. Področnost še vedno niso znane. Srbske patrulje so zasabile v Skoplju močno bolgarsko ustaško četo ravno v trenutku, ko je hotela razstreliti železniško progo. Osem ustašev je bilo aretiranih, nekaj ustreljenih, nekaterim pa se je posrečilo pobegniti.

BELGRAD 10. (Izv.) Poslanik Spalajković se je včeraj še enkrat vrnil v Scifjo. Dobil pa je nalog, naj bo pripravjen na vse eventualnosti. Spalajković bo sporočil bolgarski vladi srbski protest proti vpadanju bolgarskih čet v ozemlje, katero je zasedla srbska armada in obemem izjavil, da Srbija nikakor ne bo več trpela takih vpadov.

BELGRAD 10. (Izv.) Bolgarske oblasti so v Caribrodu ustavile srbski brzovlak, ki je bil na potu v Sofijo. V tukašnjih političnih krogih se zatrjuje, da sili srbsko-bolgarska kriza rapidno k dočločitvi. Vojvoda Putnik, srbski generalissimus, je včeraj pri bolgarskem vrhovnem poveljstvu energično protestiral vsled spopada pri Volovanu. Pozno zvečer je vojvoda konferiral še z ministrskim predsednikom Pašićem.

Carjeva brzajavna intervencija.

DUNAJ 10. (Izv.) Ravnokar je dospela semkaj iz Sofije verodostojna vest, da je ruski car Nikolaj poslal kralju Ferdinandu in kralju Petru brzajavko, v kateri ju roti, naj vendar preprečita bratomorno vojno in izjavlja, da je takoj pripravljen osebno prevzeti razzodišče v srbsko-bolgarskem sporu.

Črnogorska pomoč Srbiji.

CETINJE 10. (Izv.) Črnogorski kralj Nikola je odredil, naj odide nemudoma 15.000 vojakov kot pomožna armada k srbskim četam v Macedonijo.

Bolgarsko rumunski spor.

BUKAREŠT 10. (Kor.) Rumunska vlada, ki je z največjo naglico končala predpriprave za vdejtivitev petrograjskega protokola, je pred par tedni obvestila bolgarsko vlado, da je treba sedaj pričeti z izvedbo protokola, ker poteče rok za določitev novih mej že dne 26. julija po starem koledarju. Bolgarska vlada dosedaj še ni odgovorila na rumunski poziv. V merodajnih krogih se boje, da bi se vsled zavlačevanja zopet poslabšali odnošaji med obema državama, kajti Rumunija je opravičena, po preteku imenovanega termina, njej priznana ozemlje takoj zasedi.

PARIZ 10. (Kor.) „Figaro“ poroča, da je rumunska vlada danes izročila velevlastim spomenico, v kateri povdarja svojo miroljubnost za časa balkanske vojne in izjavlja, da bo tudi sedaj skušala preprečiti balkansko vojno. Če bi pa bil ta trud brezuspešen, mora pa že sedaj izjaviti, da ji ne more biti vseeno, če pride do vojne med zavzniki.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 10. (Izv.) Zbornica je danes nadaljevala razpravo o finančnih predlogih. Govorila sta le dva govornika in sicer češki agrarac Viškovsky, ki je v imenu svojega kluba izjavil, da bo iz stvarnih in političnih razlogov glasoval proti predlogi in mladočeh dr. Funk, ki je izjavil, da je sicer težavno glasovati za popolnoma zagrešeno finančno reformo, vendar pa bodo mladočehi glasovali zanjo, ker imajo od nje največ koristi uradniki in bo potem nje izvedena tudi sanacija deželnih financ. Koncem seje je poslanec Biankini urgiral odpust dalmatijskih rezervistov, češ da je uboga Dalmacija vsled mobilizacije itak največ trpela in sedaj vlada še vedno glede vojašva izjemno stanje. Radi tega zahteva, da vlada takoj zadovoljivo odgovori na njegove interpelacije. Plenarna seja je bila kmalu končana, da je lahko zboroval proračunski odsek, kjer se bliža debata s svojem koncu. Najbrž že jutri bo glasovanje in vsled večerajšnjega trika vlade v zadevi železničarskih zahtev, se bo večina odločila glasovati za provizorij. Na seji sta govorila tudi finančni minister Zaleski in železniški minister Forster. Prvi je izjavil, da vlada ne more pristati na izvedbo uradniške pragmatike toliko časa, dokler ne bodo sprejeti novi davki, drugi pa je govoril o materijalnih pridobitvah, ki jih je vlada naklonila železničarjem in o reformi železniške uprave.

DUNAJ 10. (Kor.) Današnje sejo poslanske zbornice je otvoril dr. Sylvester točno ob 11 dopoldne. Finančni minister Zaleski je predložil dodatno predlogo k proračunu za leto 1913. Zbornica je nadaljevala drugo čitanje finančne predloge. Govorila sta poslanca dr. Viškovsky in dr. Funk, kakar je bila razprava prekinjena.

Poslanec Biankini je v vprašanju na predsednika urgiral odpust rezervistov južnega zbora.

Prilagodna seja jutri.

Poslovniški odsek.

DUNAJ 10. (Kor.) Poslovniški odsek je sprejel predlog glede podaljšanja proviziornega poslovnika reda do 15. maja 1914.

Novi ogrski kabinet na Dunaju.

DUNAJ 10. (Izv.) Danes je dospel na Dunaj novi ogrski ministrski predsednik Tisza, ki je predložil cesarju listo novega kabineta. Cesar je novi kabinet odobrila. Novi ministri so bili brzojavno pozvani na Dunaj in večina je že danes dospela. Jutri bodo vsi sprejeti od cesarja v posebni avdijenci in pri tej priliki tudi zapriščeni. Istočasno bodo sprejeti v avdijenci tudi bivši ministri Lukacs, Serenyi in Josipovich, ki niso več člani novega kabineta.

Volilni uradi

za pouk in pomoč v volilnih stvareh:

Centrala

v „Narodnem domu“. — Telefon števil 11-57.

Posebej za I. in II. mestni okraj: Konsumno društvo v ul. Lazzaretto vecchio „Alla nuova stazione“.

Posebej za III. IV. in V. mestni okraj in okolica: Centrala v Narodnem domu.

Posebej za VI. mestni okraj: Konsumno društvo pri Sv. Jakobu.

Shajališča

slovenskih volilcev v znanih narodnih lokalnih mesta in okolice. — Kadar ni najti nasveta ali pomoči pri zaupnikih, na shajališčih, zatecite se takoj v volilne urade, posebno v centralo v „Narodni dom“.

Odgovor poslancu dr. Pitaccu.

Govoril posl. dr. Otokar Rybář v seji zbornice poslancev dne 29. maja 1913.

Sedaj pa nekaj drugega. Vzlic temu, da prebivalstvo z dežele prihaja v večem številu v Trst — kar je pač samo ob sebi umevno — vzlic vsemu temu ne napredujemo mi Slovenci. Prosim, da me ne razumete krivo! Gospodje mi poročate takoj: Volitve dokazujejo nasprotno. Da, število raste, to je res, ali na grudi izgubljam, kajti mesto se širi in kamor prihaja mesto, se širita tudi italijanski jezik, italijansko mišljenje. Zakaj? Ker Italijani pač množo italijanske šole, novih slovenskih pa nam ne dajejo, tudi če so ljudje ure hoda oddaljeni od mesta, kakor n. pr. v Gropadi. Mi se moramo boriti za svoje šole, sami ustanovljati in jih vzdrževati. Mi smo sicer v zadnji čas dobili nekaj podpore od vlade, ali, če pomislimo, koliko stori vlada za Italijane, kaj stori — da se povrnemo k temu — za

Albance, potem se to niti primerjati ne da z onim, kar daje nam? Seveda meni gospod kolega dr. Pitacco, da Italijani dajejo Slovincem, kar smejo ti zahtevati po zakonu. Da, on pravi: „Dali smo vse ljudske šole, ki smo jih bili dolžni dati po zakonu“.

Temu nasproti bi jaz konstatiral pred vsem, da v Trstu sploh nimamo ljudsko-šolskega zakona, torej po zakonu ne gre ničesar njim in tudi ne nam.

Pri nas je še vedno v veljavi stara šolska ustava in ne zakon o ljudskem šolstvu, a deželnega ljudsko-šolskega zakona sploh ni. Ali gospoda moja, če bi bilo dajati le to, kar je dajati po šolskem zakonu, potem, gospoda moja, tudi italijanske univerze ne morejo zahtevati, ker po zakonu jim ne gre italijanska univerza. Prosim, naj se le poskusi, zahtevo po italijanski univerzi zahtevati in doseči pred upravnim sodiščem. To je enostavno nemogoče, ker ga ni zakona, ki bi določal, da mora vsaka narodnost imeti svojo univerzo. To je pač postulat pravičnosti — prvi sem jaz, ki priznavam to — gotovo je, da Italijani dobe svojo univerzo; a pravno tak in še večji postulat pravičnosti je, da mi dobimo vsaj ljudske šole! (Živahno odobravanje), kajti univerza je komaj 300 učencev, dočim so ljudske šole za tisoče in tisoče in brez univerze je možno živeti; brez ljudskih šol pa se danes ne more živeti — to mi bo pač vsakdo priznaval.

S tem bi se na kratko in kolikor možno aljudno ozri na neko pripombo sicer tako visoko spoštovanega gospoda prof. Masaryka, ki nikdar ne opušta prilike, da ne bi se zavzemal za zahtevo Italijanov po univerzi... (Klic: V Trstu!), in sicer v Trstu, sicer pa je to vse: eno. Že poprej ste čuli iz mojih ust, da brez družega priznavam opravičenost te zahteve. Ali dotlej, dokler Italijani tam, kjer imajo moč, možnost, da, moralčno in zakonito dolžnost v to, ne dajejo nam niti ljudskih šol, dotlej nimajo Italijani nikake pravice do zahteve po pravičnosti, nikake pravice, zahtevati od nas, da bi pomagali na ustanovitvenju italijanske univerze.

Saj je prav lepo in pri vseučiliškem profesorju samobesni umevno, da nastopa za zahtevo po univerzi. Ali prosil bi jaz najutudneje, da bi gospod profesor Masaryk nastopal v isto vne mo tudi za naše ljudsko-šolske postulate in da bi klicali Italijanom ob vsaki priliki: Kar hočeš, da dade tebi, daj tudi tina mi! Potem bomo zadovoljni, ne bomo ničesar očitali, če se kdo poteza za zahtevo Italijanov po univerzi (Odobranje.) (Zvršetak pride.)

Trieste ai Triestini!

Trst Tržačanom: tako kriči vse vprek kamora. Volilci v Rocolu in pri Sv. Ivanu! Trst Tržačanom! In to se zgodi, če oddaste jutri svoje glasove izključno le našemu kandidatu, ki je

dr. JUST PERTOT

domačin, Tržačan, član starodavne tržaške rodbine.

Nekoliko števil.

Marsikaterega našega volilca je morda kolikor toliko presenetil izid nedeljskih volitev v mestu in okolici, češ, da smo Slovenci številno nazadovali. Toda do takega sklepa more priti le tisti, ki ni natančno pregledal vseh števil. V resnici smo namreč napredovali, ne pa nazadovali.

Poglejmo torej po posameznih volilnih okrajih.

V I. mestnem volilnem okraju je bilo l. 1909. vpisanih volilcev 1809, a glasovalo jih je 1320, torej 72,9 odstot. Letos je bilo vpisanih 1871 volilcev in jih je glasovalo 1380, torej 73,7 odstot, potemtakem 0,8 odstot. več nego pred 4 leti. Slovenski kandidat je l. 1909. dobil 247 glasov ali 18,7 odstot. oddanih glasov, letos pa 300 glasov ali 21,7 odstot, torej 3 odstot. napredka.

V II. mestnem volilnem okraju je bilo l. 1909. vpisanih volilcev 2618, glasovalo pa jih je 1953, ali 74,6 odstot. Letos je bilo vpisanih volilcev 2097, volilo pa jih je 1578, ali 75,2 odstot, torej 0,6 odstot. več. Slovenskih glasov je bilo pred 4 leti 115 ali 5,9 odstot., letos pa jih je bilo 75 ali 4,7 odstot. oddanih glasov, torej 1,2 odstot. nazadka.

V III. mestnem volilnem okraju je bilo pred 4 leti vpisanih volilcev 2670, oddanih glasov pa 1954, torej 73,2 odstot. Letos je bilo vpisanih volilcev 1963 in jih je volilo 1631, potemtakem 83 odstot. ali 9,8 odstot. več nego pred 4 leti. Pred 4 leti je bilo slovenskih glasov 530 ali 26,6 odstot. letos pa 483 ali 29,6 odstot. oddanih glasov, torej napredka 3 odstot.

V IV. mestnem volilnem okraju je bilo leta 1909 vpisanih volilcev 3615, volilo jih je pa 2906 ali 80,4 odstot. Letos je bilo vpisanih volilcev 3364 in jih je volilo 2770, torej 82,3 odstot., potemtakem 1,9 odstot. več nego pred 4 leti. Slovenskih glasov je

bilo pred 4 leti 780 ali 26,8 odstot. oddanih glasov, letos pa jih je bilo 687 ali 24,8 odstot. potemtakem 2 odstot. nazadka.

V V. mestnem volilnem okraju je bilo pred štirim leti vpisanih volilcev 6129, volilo jih je pa je 4715, torej 76,9 odstot. Letos je bilo vpisanih volilcev 5296, volilo pa jih je 4300, torej 81,2 odstot., potemtakem 4,3 odstot. več nego pred 4 leti. Slovenskih glasov je bilo l. 1909. 616, ali 13 odstot. Letos je bilo oddanih slovenskih glasov 441 ali 10 odstot. in smo torej nazadovali za 3 odstot.

V VI. mestnem volilnem okraju je bilo leta 1909. vpisanih volilcev 5145 in je glasovalo 4075 volilcev, torej 79,2 odstot., dočim pa je bilo letos vpisanih volilcev 4873 in jih je volilo 3854, torej 79,1 odstot., potemtakem 0,1 odstot. manj. Slovenci smo dobili 1909 l. 949 glasov ali 23,3 odstot., letos pa 914 ali 23,7 odstot. in smo torej napredovali za 0,4 odstot.

V celoti je bilo leta 1909. vpisanih v vseh šestih mestnih volilnih okrajih 21986 volilcev, letos pa 19464, torej letos za 2522 ali 11,4 odstot. manj nego pred 4 leti. Leta 1909. je glasovalo 16923 volilcev, letos pa 15513, torej 1410 ali 8,3 odstot. manj nego leta 1909. Število oddanih glasov potemtakem ni padlo v enakem razmerju s številom vpisanih volilcev, kajti udeležba je bila pri letošnjih volitvah boljša nego pred 4 leti. Leta 1909. je namreč od vpisanih volilcev glasovalo 76,5 odstot., letos pa 79,6 odstot. in je bila udeležba letos za 3,1 odstot. boljša od one pred 4 leti.

Leta 1909. smo dobili Slovenci 3127 glasov, torej 18,5 odstot. vseh oddanih glasov, letos pa smo jih imeli 2900 in potemtakem 18,7 odstot. oddanih glasov ter smo napredovali za 0,2 odstot.

Da naš napredki ni sorazmeren napredku v splošni udeležbi, ker zaostaja za njo za 2,9 odstot., je pripisovati prež vsemi dejstvu, da se je mnogo delavstva izselilo iz mesta v cenejšo okolico, da je mnogo naših volilcev pri vojakih, kar se pri nas občutno pozna, pri Italijanih pa ne, ker vojaki so večinoma Slovenci, in končno, da mnogim našim volilcem niso bile dostavljene legitimacije, ki še sedaj leže v uradu namestništvenega svetovalca. Tako je pač prišlo, da nismo napredovali toliko, kolikor bi bili morali z ozirom na splošno boljšo udeležbo pri volitvah. Vendar pa je bil napredki, četudi majhen.

Naravnost občutno pa so nazadovali socialni demokrati, ki so imeli 1909. leta 5554 glasov ali 32,8 odstot. vseh oddanih glasov, letos pa samo 4166 glasov ali 28,8 odstot., torej nazadka za celih 6 odstot. Narastli pa so laški liberalci od l. 1909., ko so imeli 5953 ali 35,1 odstot. vseh oddanih glasov, na 6767 glasov ali 43,6 odstot., torej za 8,5 odstot., v čemer je obsežna socialno-demokratska izguba, nemška pomoč kamori in pa uspeh najsilnejšega pritiska in agitacije, ki so jo razvili za te volitve.

Mi smo lahko ponosni, da smo vzdržali s svojo lastno močjo svoje pozicije in dosegli vkljub neugodnim razmeram še majhen prirastek, in to nam daje tudi jamstvo, da bomo v prihodnje napredovali, če bomo resno in vztrajno nadaljevali svoje začeto delo.

Nekoliko drugačne so razmere v II. okoličanskem volilnem razredu, kar nam kažejo sledeče številke:

VI. volilnem okraju je leta 1909. glasovalo 1634 volilcev, letos pa 1832, torej 198 več nego pa pred 4 leti. Tedaj je imel slovenski kandidat 1068, ali 66,4 odstot. oddanih glasov, letos pa 1158 glasov, torej 72 več nego pred 4 leti, ali 63,2 odstot. oddanih glasov. Tu imamo torej faktični napredki v glasovih, toda vzlic temu procentualen nazadek 3,2 odstot.

V II. volilnem okraju je bilo leta 1909. oddanih glasov 2184, letos pa 2495, torej 311 glasov več nego leta 1909. Narodni kandidat je dobil pred 4 leti 1175 glasov ali 53,8 odstot., letos pa 1068, torej 89 glasov manj, ali 42,8 odstot. vseh oddanih glasov. Nazadovali smo torej v številu samo za 89 glasov, procentualno pa za 10,2 odstot.

V III. volilnem okraju je bilo l. 1909. oddanih glasov 2726, pri letošnjih volitvah pa 2966, torej 240 glasov več. Leta 1909. je bilo slovenskih glasov 1753, torej 64,3 odstot. oddanih glasov, letos pa jih je bilo 1622, 131 manj nego pred 4 leti, v odstotkih pa 54,7 odstot., torej nazadek za 9,6 odstot.

V splošnem pa je bilo oddanih glasov 7544, letos pa 7293, torej 251 glasov ali 3,3 odstot. manj. Leta 1909. je bilo oddano slovenskih glasov 3996, letos pa 3848, torej 148 glasov ali 3,7 odstot. manj nego pred 4 leti. Število slovenskih glasov je torej padlo skoraj v istem razmerju, kakor število v celoti oddanih glasov, ker znaša tozadevni nazadek samo malenkostnih 0,4 odstot. Še manjša pa je razlika med številom splošno oddanih in pa slovenskih glasov. Leta 1909. so znašali slovenski glasovi 52,9 odstot. vseh oddanih glasov, letos pa 52,7 odstot., torej smo nazadovali samo za 0,2 odstot.

Socialni demokrati so v vsej okolici napredovali od 1350 na 1601 glasov, torej za 251 glasov, ali 15,6 odstot. laški liberalci pa, ki pred 4 leti niso imeli lastnih kandi-

datov, pa seveda za 100 odst. Dobili so v vsej okolici 1260 glasov. Glede na posamezne okraje je bil socialistični prirastek v I. okraju 49 glasov, v II. okraju 144 in v tretjem 58 glasov, največji v II., za 22 odstot., potem v I. za 13,1 odstot. in končno v III. za 10,1 odstot. napram številu njihovih glasov leta 1909, napram številu vseh oddanih glasov pa je bil njihov napredki v I. okraju od 19,8 na 20,3 odstot. torej 0,5 odstot., v II. od 23,3 na 26,1 odstot., torej 2,8 odstot. in v III. od 13,8 na 19,3 odstot., torej 5,5 odstot. Napredki potemtakem ni tako znaten.

Ta izid v okolici je pred vsemi pripisati dejstvu, da se mesto raztega čim dalje tem bolj v spodnjo okolico, ki dobiva vedno bolj mestni značaj. Priselilo se je v spodnjo okolico, zlasti v drugi okraj mnogo italijanskega elementa in meščanskih in delavskih krogov, dočim pa se avtohtoni slovenski živeli po naravnem potu ni mogel številno tako razviti, kakor se je italijanski umetno priseljevanjem. Prav tako so zlasti v II. okraju pridobili socialni demokrati s preselitvijo delavstva iz mesta v okolico, vsled česar pa imajo občutne izgube v mestu samem.

To so torej številke, ki govore najjasnejšo besedo. Na nas je, da jih izpremenimo do prihodnjih volitev z vnetim delom kolikor le mogoče v korist naši stvari!

Ožje volitve!

Ožje volitve za II. okoličanski ter I., III., IV. in VI. mestni volilni okraj se bodo vršile v četrtek, dne 12. t. m., od 7 zjutraj do 1 popoldne na istih voliščih, kakor so se vršile glavne volitve.

Volilci teh okrajev! Hranite volilne izkaznice, ker jih potrebujete za ožje volitve!

Volilna dolžnost velja tudi za ožje volitve!

Za občinske volitve. Pozor volilci!

Volilci! Opozorjamo vas, da pazite na to, da napišete na svoje glasovnice ime kandidata natančno tako, kakor so pisana v našem listu: ime, priimek in značaj in čisto nič drugega in čisto nič drugače!

Volilci! Ne zamenjajte kandidata svojega s kandidati kakega drugega volilnega okraja!

Volilci! V legitimaciji je natančno označena volilna sekcija, v kateri vam je treba oddati svoj glas! Pojdite torej naravnost v tisto volilno sekcijo, ki je označena v legitimaciji, da ne izgubljate časa!

Volilci! Na vprašanja o svojem imenu, stanovanju itd., odgovarjajte pred volilno komisijo natančno tako, kakor je pisano v legitimaciji!

Pazite na sleparje!

Po III. mestnem volilnem okraju hodi neki slovenski odpadnik, menda po imenu Abroh, ki ponuja volilcem, ki bi hoteli voliti v četrtek pri ožji volitvi kamoristična kandidata, po 20 K za glas. Z njim hodi neki laškoliberalni kamoraš, ki opravlja posle blagajnika: izplačevanje Judeževih srebrnikov!

Kdor ve kaj natančnejšega o teh dveh volilnih sleparjih, naj nemudoma sporoči to naši volilni centrali. Če bi ju pa kdo zasačil prav pri kupovanju, naj ju da aretirati po najbližnjem stražniku.

Opozorjamo volilce, da laškoliberalna kamora razpošilja v namenu, da bi preslepila protikamoraške volilce, volilcem III. mestnega volilnega okraja letake, v katerih jih pozivlja, naj oddajo svoje glasove socialističnemu kandidatu Perezu in Gaspariju. Letaku so priložene tudi glasovnice omenjenih dveh bivših socialističnih kandidatov.

Volilci! To je lumparija, s katero vas hoče kamora zavesti, da bi oddajali vi glasovnice, ki so popolnoma neveljavne, kajti socialna demokratska Perez in Gaspari sploh ne prihajata več v poštev in bi komisija zavrgla vsako glasovnico, gласečo se na njuno ime, kot neveljavno.

Veljavna je le glasovnica, na kateri sta za III. volilski okraj napisani imeni:

Dr. Otokar Rybář, odvetnik, Dr. Edvard Slavik, odvetnik.

Vsaka drugačna glasovnica je neveljavna, ker prihajata v poštev le ta dva naša kandidata!

Ne dajte se torej goljupati po kamoraški lumpariji!

Shod zaupnikov II in III. mestnega volilnega razreda.

V prav lepem številu so se zbrali snoči zaupniki in volilci teh dveh volilskih razredov v veliki dvorani Narodnega doma. Shod je otvoril predsednik političnega društva „Edinosti“, g. dr. Wilfan, ki je poudarjal veliko krivico sedaj veljavnega volilnega reda, ki ne daje slovenskemu življu tistega zastopstva, kakor bi mu šlo po njegovem številu. Našemu narodu manjka še potrebne gospodarske in socialne moči, da bi prišel do veljave tudi v III. in II. volilskem razredu. Treba nam je torej zastaviti vse sile, da se afirmiramo tudi v teh dveh volilskih razredih. Očitajo nam sicer priseljenstvo, kar pa je popolnoma krivično, kajti razvoj mesta Trsta zahteva prirastek od zunaj, ker bi sicer Trst nikakor ne bil to, kar je, temveč čisto navadno provincijalno gnezdo. S polno pravico vsaj zlasti naše slovenske uradništvo, nastopi tu in odločno pokaže, koliko ga je tu, priseljenega ali nepriseljenega, saj so tržaška tla tudi slovenska in je tudi dolžnost inteligence, da prednjači svojemu narodu v vsakem pogledu.

Resnica je, da se od posameznika ne more in ne sme zahtevati preveč, toda vsaj tu pri volitvah naj store svojo polno dolžnost, in to tembolj, ker je sveta dolžnost, da pokažejo naši tako vrtilim, discipliniranim in neprimerno požrtvovalnim delavskim slojem, ki so tako občudovanja vredno storili kot volilci IV. volilnega razreda več kot svojo dolžnost, da tudi ostali sloji našega naroda še žive in delajo skupno za našo narodno stvar. Volilci III. in II. volilnega razreda so dolžni to zadoščeno našemu delavstvu, naj ga mu torej dajo s polnoštevilno udeležbo pri volitvah!

Poročevalec g. dr. Slavik je poudarjal, da je struktura našega naroda v Trstu, popolna, da imamo pripadnike našega naroda v vseh tržaških slojih. Dosedaj v resnici še ne prihajamo pri volitvah v III., II. in I. vol. razredu do uspehov, toda delati moramo na to, da si pridobimo moči tu, da ne bodo naše kandidature samo šteвне, temveč popolnoma resne. Sedanje volitve naj nam pokažejo, koliko smo pridobili na moči od zadnjih volitev v teh volilskih razredih.

Nato je predlagal kandidate za III. in II. volilski razred, ki so bile soglasno odobrene.

Po raznih pojasnitih glede na volilske legitimacije in druge take stvari, in je še izpregovoril gosp. Križmančič in je g. dr. Ječowski zagotovil sodelovanje Hrvatov, je predsednik zaključil shod.

Volilski shod v Rocolu.

V Gospodarskem društvu v Rocolu se je vršil prednočnim prav lep volilni shod. Udeležba je bila naravnost veličanska. Shod je otvoril g. dr. Čok in govoril o ožjih volitvah med našim kandidatom dr. Justom Pertotom in onim socialne demokratične stranke, te ga priporočal zavednim Rocolčanom kot narodnjaka, poštenjaka in domačina.

Govoril je tudi novolizvoljeni poslanec III. okraj. okraja g. dr. Černe. Par navzočih pripadnikov soc. demokratične stranke je hotelo shod motiti, a naši Rocolčani so jim odločno povedali, da je njihova volja, da zastopa njihov okraj g. dr. Just Pertot in ga hočejo zato izvoliti na ožji volitvi jutri v četrtek.

Nasvet volilcem.

Volilcem, ki se boje, da jih italijanski gospodarji odpuste iz službe, nasvetujemo, naj sprejmejo ponujene glasovnice za kamoraške kandidate, ali v volilnem lokalni naj oddajo glasovalno, glaseče se na naše kandidate. Ako nimajo pri sebi glasovnice, naj jo zahtevajo od volilnega komisarja, ki jih po zakonu mora imeti na razpolago. Ne bojte se, ker volilni akt je popolnoma tajen.

Volilci, zaupniki, agitatorji, pozor!

Kamora se namerava poslužiti vseh sredstev, da „zmaga“ slavno v tretjem in četrtem okraju in moramo pričakovati, da bodo kupovali legitimacije v največjem obsegu. Jutri, na dan volitev, prosimo naše volilce, da grede tako! Zjutraj volit. Po odanem glasu naj se zberejo v volilni centrali, da bodo dobili nadaljna navodila, kako naj nadzorujejo „morette“. Agitatorji, ostanite v bližini volilnih lokalov, da boste mogli opazovati sleparije naših sovražnikov in jih preprečiti.

Volilski shod na Vrdecih

se bo vršil danes v sredo, dne 11. t. m. v „Gospodarskem društvu“. Naši volilci naj se ga udeleže polnoštevilno.

Kdor nima legitimacije za ožje volitve, naj se še tekom današnjega dne zgleda v „Narodnem domu“ in naj prinese s seboj kako izkazuico (krstni list, delavsko knjižico i. t. d.)

Domače vesti.

„Slovenču“ v opozorjenje. Govorec o vspehu naših volitev minole nedelje, piše „Slovenec“ dopisnik med drugim: „Slovenci so šli v boj z zavestjo, ki je morda bila upravičena, a ne docela umestna. Ta zavest nas je namreč uspavala in te volitve so nam pokazale, da še nismo varni. Zaznamujemo namreč v splošnem napredek, dejansko pa smo nazadovali v toliko, da smo za par dni izgubili nekoliko svoje posesti. Okolica je bila namreč dosedaj brez-pogojno slovenska, a sedaj se je zgodilo, da je prišel slovenski kandidat v drugem volilnem okraju v ožjo volitev s slovenskim socialistom.

Kaj je vzrok slovenskega neuspeha v drugem okraju, se mora na vse strani še objasniti. Glavni vzrok pa bo fluktuacija elementov, ki jih ni mogoče kontrolirati in pa, ker smo se morda nekoliko preveč zanesli. To nam bodi memento! „Slovenec“ dopisnik meni torej, da nas je „zavest uspavala“. Mož ne bi bil napisal te trditve, da ima le malo ideje o tem, kako je naš aparat deloval že mesece: da imamo že par mesecev permanentno pisarno, kjer se je delalo in se dela dan na dan pozno v noč, tudi preko polnoči; da se je pisalo na stotine pisem našim zaupnikom v mestu po okolici, da je bilo nešteto posvetovanj žnjim v mestu in po okolici, da so bili naši voditelji v svrhu najtesnejših stikov z volilci dan za dnevom, večer za večerom po raznih krajih okolice; da je bilo vložiti na tisoče reklamacij, raznih pritožb, dnevno posredovati na oblastih, prirejati neštevilnih shodov, dajati posamičnim volilcem navodila itd. itd.

Okolica da je bila dosedaj brez-pogojno slovenska! Mož torej ne ve, da so bili že vsi okoliški okraji — razun enega — zastopani po mestnih Italijanih, da je n. pr. v sedaj divnem našem I. okraju (Skeđenj-Sv. Marija Magdalena) še pred malo leti zmagal Italijan Banelli nad našim kandidatom dr. Abramom, da je II. okraj, kjer leži naš uzorni Lonjer, skozi leta zastopal garibaldinec Polido Mauroner; da je bilo krajev po okolici, kjer niti shodov nismo mogli ml prirejati.

In potem še to: da je „fluktujoči element“ zakrivil „neuspeh“ pri Sv. Ivanu. „Slovenčevemu“ dopisniku velja tu tisti znani pregovor: Filozof bi bil ostal, če bi — molčal! Opozarjamo moža, da volilni zakon določa za volilno opravilčenost v IV. razredu mesta in II. okolice triletno bivanje!

Ne, dragi mož! Vzrok je v naravni ekspanzivnosti vsacega velikega mesta, na kar je opozoril tudi dr. Rybač v svojem zadnjem velikem govoru v zbornici poslancev. Ta ekspanzivnost se je pa v zadnjih letih v glavnem uresničevala ravno proti Sv. Ivanu, posebno pa po zgradbi velike narišnice in občinskih delavskih hiš. Krivo bi bilo torej domnevanje, da so se naši Svetovlčanji poslabšali, ali da bi se bilo njihovo število zmanjšalo; pač pa je stvar taka, da se je priselilo mnogo mestnega prebivalstva. In ravno zato, ker naše vodstvo ni spalo, je že leta računalo s trenutkom, ko pride ta nevarnost. Dr. Gregorin jo je n. pr. napovedoval že pred bližu dvema desetletjema. Istotako pa je naše vodstvo uverjeno, da se Slovenstvo okolice ubraniti tudi te nevarnosti!!! Toda to spada na drugo stran knjige in bomo o drugi priliki govorili o tem.

Eno pa je dopisnik „Slovenec“ dokazal z nekaterimi svojimi trditvami, to namreč, da je še zelo — mlad Tržačan!

Kamora in slovenske služkinje. V nedeljo zvečer so hoteli kamoraši proslaviti zmago župana dr. Valerio s „slajno“ razsvetljavo; toda stvar je bila nekoliko težavna, kajti vsled negotovosti izida volitev si gospodje niso nabavili dovoljno število — sveč. Zato pa so potem v nedeljo popoldne in zvečer podili svoje služkinje, večinoma Slovenke, po vsem mestu za svečami da bi mogli razsvetliti svoja stanovanja. Toda, kje dobiti sveče v nedeljo, ko so vse trgovine zaprte! So pač res imeli smolo. Žalostno je le, da so se potem znašli nad služkinjami in jih zmerjali s „ščavami“, ker jim niso mogle preskrbeti sveč za razsvetljavo. Ker se nad slovenskimi volilci niso mogli, so se znesli nad slovenskimi služkinjami. Fej, tako junaštvo!

Kam naj grem?! Dne 9. t. m. sem šel na tukajšnji magistrat, da se javim v vojaških stvarih. Na slovensko vprašanje se mi je govorilo nekaj v italijanščini, katere ne razumem. Ker je uradnik videl, da ga ne razumem, je začel nekaj govoriti v nemščini, iz česar sem razumel samo besedo „tribunal“. Ker vem, da se mora v vojaških stvarih zglašati na občini in ne na sodnih, vprašam sedaj: Kam naj se grem javiti?

Odgovor uradništva: Tržaški magistrat ima svoj anagrafični urad v hiši, kjer se nahaja c. kr. deželna sonnija ul. Ss. Martiri in menda ima tam tudi urad za

sira. Priporočam trgovcem in gostilničarjem naprej, kakor gorgonzola, ementalški, ovčji. Priporočam se vdani

Broj 1777. Kastav, 7. junija 1913.

Razpis dražbe.

Občina Kastav, politički kotar Vološko raspisuje ovim putem gradnju občinskega vodovoda u Liscu, na temelju projekta izradjenoga po c. kr. melioracijskom uredu u Trstu od dne 10. 1. 1913.

Gradnja je proračunana na 12875 kruna 60 para, te se bude predala na temelju jedinih u proračunu ustanovljenih ciena.

Naerti, proračuni te opći i posebni gradjevni uvjeti stoje na ogled u občinskom uredu.

Pismene ponude sa vadijom u iznosu 650 Kruna u gotovom novcu ili pupilarno osjeguranim vriednostuim papirima imaju se poslati podpisanom uredu najkasnije do 30. junija 1913.

Občina si pridržaje posve slobodni izbor ponuda.

Glavarstvo občine Kastav.
Načelnik: Jelušič.

BANKA „SLAVIJA“

sprejme

več krajevnih in potovalnih zastopnikov

za zavarovanje življenja, proti požarnim škodam, proti vlovu in proti razbitju zrcalnih šip. Pogoji so jako ugodni. Kdor bi se želel posvetiti temu poslovanju, naj se obrne na generalni zastop banke „Slavija“, kjer bo izvedel vse nadaljnje podrobnosti.

ZALOGA OBUVALA

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. G. Carducci 27.

Podružnica: ulica Riborgo št. 28.

Velika izber moških in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo točno in solidno po zmerah oonah

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

zi jo sedaj vodi g. HINKO GOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino-teran, čorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. - Priporočam se za običen obisk.

Ljudska urarna

BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 (nasproti cerkve sv. Antona novega)

Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd.
Konkurenčne cene.

Trgovina jestvin in delikates

CELESTE FURLANI

Trst, via Belvedere št. 57.

Prodaja vedno sveže testenine iz Ilirske Bistrice ter iz drugih zunanjih tovarn. Vino in likeri v steklenicah. Postrežba na dom Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: kave, olja i. dr. HINKO BRAUNIČAR, vodja trgovine.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu

registrovana zadruga z neomejeno zav.

sprejema hranilne vloge 4 1/2 % in jih obrestuje po 4 2/0,

po 4 3/4 % na dvamesečno, po 5 % na šestmesečno odpoved; daje zadružnikom posojila po 6 % na poroštvo ali na vknjižbo proti odplačevanju v mesečnih, četrtletnih ali drugače določljivih obrokih. Uraduje se vsak delavnik od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne. V lastni hiši — ulica Torre bianca št. 21.

Dr. Korsano

Specialist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu v ul. San Lazzaro št. 17, I. (Palazzo Diana) Za cerkvijo Sv. Antona novega. Sprejema od 12. do 1. in od 5 1/2, do 6 1/2, pop.

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specialist za popraviljanje roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti. možil za popolno delo in se se boji kakorenos.

PETROCAPTOL

odpravlja prhljaj, zabranjuje izpadanje las, pospešuje rast las ter jih napravi svetle in voljne. Prodaja se v dobrih lekarnah in drogerijah po K 120 steklenica.

G. Magliaretta

dekorativni slikar

ul. Molin Grande 40, tel. 2748

LASTNA ZALOGA

tapetnega papirja v vseh vzorcih. — Delo izvršuje poseben strokovnjak.

Alojzij Povh

slovenski

urar in zlatar

V TRSTU

ulica del Rivo št. 26

(na trgu pri Sv. Jakobu)

ANTON SKERL - TRST

mehanic, zaprisežen izvedenec.

Trg Carlo Goldoni štov. 10—11, Tel. 1734

Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“.

Zaloga avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloga električnih zvončkov; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje kiralnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov.

Velika centralna garaža, ulica del Rivo 16, vsaj ulica Sebastiano TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanski). AVTOMOBILI NA POSODO PO IZMERNI CENI.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

1131 (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupnje in menja stare zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravilja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Anton Žerjal - Trst

prilporeča svoje

trgovine jestvin

ulica Commerciale 18, s podružnico ulica Istria 66. (Carbola zgornja). - Prodaja se žito, oves, koruza in raznovrstne otrobi ter moka tudi na debelo.

Velika zaloga vsakovrstnega parmezana la po K 230 in sir in vsakovrstne slanine.

sira. Priporočam trgovcem in gostilničarjem naprej, kakor gorgonzola, ementalški, ovčji. Priporočam se vdani

J. J. Suban, Trst, ulica Gloriosa Vasari št. 10.

zgaševanje v vojaških stvarih. Sicer pa je sramotno, da se na takem uradu kakor je mestni magistrat, ne najde oseba, ki bi hotela strankam v deželnem slovenskem jeziku pojasniti, kam naj se obrnejo! Znaajo slovenski, a znati nočejo in ne smejo — pride pa gotovo čas, ko bodo radi govorili, in naša dolžnost je, da to dosežemo potom — volitev.

Podružnica CMD pri Sv. Jakobu v Trstu javlja, da se bo vršil šestjakovski semenj v nedeljo, dne 3. avgusta t. l., kar naj blagovoljivo ostala društva vpoštevati.

Javno tombolo priredi „Tržaško vojaško veteransko društvo Cesar Fran Josip I.“ v nedeljo, dne 15. t. m. ob 4.30 popoldne na dvorišču velike pehotne vojašnice v Trstu. Dobitki so sledeči: terna K 100, kvaterna K 150, I činovina K 200, I. tombola K 600, I. tombola K 400. Srečke se prodajajo po 60 vin. komad.

Pozor gostilničarji! — Dne 17. t. m. gre na dražbo v Sv. Križu pri Trstu hiša z gospodarskim poslopljem in veliko dvorano, ki je jako pripravna za gostilniško obrt, katero je lastnik tudi do sedaj izvrševal. Jako lepa lega, krasen razgled na morje. Opozarjajo se gostilničarji, posebno pa oni, ki bi radi prišli v tržaško okolico, naj ne zamude te ugodne prilike in naj se udeležijo dražbe, ki se vrši omenjenega dne pri c. kr. okrajnem sodišču v Trstu, soba št. 48. — Natančnejša pojasnila daje Tržaška posojilnica v Trstu.

Društvene vesti.

Društvo jugoslov. železniških uradnikov. Seja tiskovnega odseka se vrši danes, v sredo ob 8.15 zvečer v društveni sobi. — Seja osrednjega odbora bo v soboto, dne 14. t. m. ob 8.15 zvečer istotam. — Z ozirom na sila važne predmete prosijo za popolno udeležbo Predsedstvo.

Nar. dol. organizacija.

Na prvi odborovi seji „Zveze jugoslovanskih pekovskih pomočnikov“ je bil sestavljen odbor tako-le: Andrej Novak, podpredsednik, Ludovik Trampus, tajnik, Rafael Trobec, blagajnik. Ostala odborniška lista ostane neizpremenjena. Na seji se je sklepalo tudi o raznih drugih zelo važnih vprašanjih. Že prva seja je pokazala, da se bo „Zveza“ lepo razvijala.

Zveza jugoslovanskih pekovskih pomočnikov vabi na društven shod, ki se bo vršil v petek ob 10. dopoldne v društvenih prostorih NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Dnevni red: 1. „Položaj pekovskih pomočnikov v Trstu“ in novoustanovljena Zveza jugoslovanskih pekovskih pomočnikov. — Shod je važen, zato pričakujemo obilne udeležbe. Odbor.

Zaupni sestanek kamnosekov v Nabrežini se bo vršil jutri dne 12. t. m., ob 4.30 popoldne v krčmi Ivana Pertota št. 221.

Zidarska skupina. Danes v sredo ob 6 seja radi zidarske zadruge.

Posredovalnica dela. Išče se več mizarjev za Srbijo.

Zveza jugoslovanskih lesnih delavcev sklicuje za danes v sredo, ob 7 in pol zvečer shod vsega lesnega delavstva, in sicer v društveni dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: „Razmere delavstva vseh lesnih kategorij in organizacija“.

Vesti iz Goriške.

Iz Krepelj. Dne 29. m. m. je bil pri nas azistent na c. kr. poskuševališču v Gorici. Spremljal ga je potovalni učitelj za kmetijstvo iz Gorice. Poslana sta bila uradno, da si ogledata poskuse z umetnimi gnojili, ki jih je napravilo tukajšnje gospodarsko društvo, oziroma so jih napravili posamičniki. Videla sta lepe vspehe in pohvalila. Tudi iz družih krajev, kjer je naše društvo napravilo poskuse, dohajajo razveseljiva poročila. Posebno nas je razveselilo poročilo g. Frana Štolfe, urarja iz Komna o lepem vspehu v njegovem vinogradu. Ker imajo v Komenskem okraju krasne vinograde in obširno polje, so umetna gnojila za ta okraj velikega pomena. — Kdor se hoče prepričati o tem, naj si ogleda vinograde g. Andreja Kanteta, posestnika v Velikemdolu, in travnik gospoda Alojzija Tavčarja, restavraterja v Dutovljah. Nekateri posestniki, ki že več let gnojijo svoje vinograde z umetnimi gnojili, so izjavili, da ne bodo več rabili domačega gnoja, dokler ne bodo opažali na trtah kakega pešanja. Kdor bi v prihodnje želel pouka, kako

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE
ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila danes v sredo, dne 11. t. m., od 9 do 12 dop. se bo prodajal:

Chiffonniers z ogledalom in brez istega, umivalniki za 2 osebi, omara s sivim marmorjem, glasovir, divan, kolk, nočne omarice, stolice, ure, miza za zdajšnji, slike, obešala, kipi, ure z verižico, prstani in zlati uhani.

je rabiti umetna gnojila, naj se obrne na tukajšnje gospodarsko društvo, ki mu poda navodila.

Vinogradi in poljski pridelki kažejo pri nas lepo. Travo kose in je letina dobra tam, kjer so travniki gnojili. Toplota se veča. Toploter kaže od 28-29 st. C.

Pred kratkim je bil tu neki mlad Nemec z Dunaja, ki si je ogledal nekaj jam. Zanimal se je tudi za kmetijstvo in gozdarstvo. Čudil se je, ker je doslej vedno čul, da Kras ni lep, da je kamenit, a sedaj vidi, da to ni nikaka afričanska puščava, ampak lepa dežela. Hvalil je posebno tudi lepe gozdne nasade. Pokazali smo mu tudi vinograde. Prišel je sem od Vipave. Tudi Vipavce je hvalil zbog njih lepih vinogradov.

Šolska mladina v Sv. Križu priredi dne 15. junija slavnost na grajskem dvorišču z jako obširnim sporedom: petjem, prizori, deklamacijami, igrami, telovadbo. Začetek ob 4 popoldne. Ker se čisti dobiček uporablja za šolske potrebščine, se prepričala hvaležno sprejemajo. — V slučaju slabega vremena se slavnost preloži na ponedeljni čas.

Iz Nabrežine. Za podružnico CMD v Nabrežini se je nabrlo med Cirilmetodariji pri g. županu o priliki njegovega godu 750 K. Dne 1. juna t. l. so poklonili v krst CM družbe 30 K Valentin Radovič, Ivan Caharija, Marko Caharija in Jožef Pertot iz Nabrežine. Hvala!

Izjava. V št. 137. „Edinosti“ z dne 19. maja 1913. je bil priobčen članek „Železniška konsumna zadruga v Gorici“. Kakor se nam zatrijuje s prizadete strani, so vsa očitanja, ki se v tem članku nahajajo na naslov predstojništva zadruge češ, da isto slabo in sebično gospodarji; da odpuščajo uslužbenec, ker se boji, da že preveč vedo o slabem gospodarstvu zadruge; da se boji iz enakega vzroka slovenske kontrole itd., neopravičena, in brez podlage trditve, češ, da pozamezni člani predstojništva ne postopajo pravilno, zlasti, da je gosp. Homa z inž. Schwarzem nepravično ravnal pri volitvah v predstojništvo ali v slučaju z bivšim knjigovodjo Wetz, in kakor je končno neutemeljena trditve, da se zadruga L. M. M. nahajaja v slabem gmotnem položaju. Z ozirom na ta zadržila obžalujemo očitanja ravnatoka, kakor osebne napade, ki so v omenjenem članku, posnetem po drugem listu, naperjeni proti posameznim članom predstojništva L. M. M., osobito proti g. R. Homa.

Nekaj vrstic v album povirskega županstva. Iz Gorenj. Gorenje — kje je ta vas, utegne kdo vzklizniti. Le počasi, prijatelj, takoj pojasni to. Naša vas, ležeča ob skladovni cesti Sežana—Divča, pripada k povirski županiji. Tukajšnji rodoljublji so sklenili položiti mizar domu na oltar. Šolska družba sv. Cir. in M., naša dika, naš ponos, naj bi tudi pri nas nabrala nekaj svetlih kronic!

V ta namen so hoteli prirediti imenovani malo veselico, pri kateri bi se mladina nekoliko zavrtela. S tem bi se pozabavala, obenem darovala nekaj v omenjeno svrhu. — Toda za enkrat so bili to računi brez krčmarja. Čemur bi ne oporekal nobeden državljan z zdravim razumom, to je v očeh naših dičnih občinskih očetov strašen zločin.

„Sveto leto je“, tako se glasi odgovor, ki ne dovoljuje nikakega razvedrila — a to le nam!

Na binkoštni ponedeljek seveda ni bilo še svetega leta. Sveto leto je začelo s tistim dnem, ko so voditelji naše občine izvedeli, da bomo rajali za našo šolsko družbo.

Za enkrat naj bo dovolj! Če se medtem ne povrnta nekaterim razsodnost in trezen prevdarek, podrejam nekoliko globlje. Tudi tu zahtevamo odločno enakopravnost in enakega merila za vse. Capito!?

DAROVI.

— Za podružnico CMD v Rojanu se je nabrlo: v „Kons. društvu“ g. Mrak Vekoslav pri izrednem omizju K 672. g. Jaklič namesto italijanskemu atletu K 8, v nabiralniku K 1378. Ob priliki zmage nad kamoro ste nabrali gcl. Lavrenčičevi v Kons. društvu K 20.

— Za svetolvansko podružnico CMD so darovali Lovski kamnoseki K 4. Živeli!

Listnica uredništva.

Mukolofecki v Ajdovščini. Ne reagiramo, ker so Vaše trditve vendar malce premalo — resne. Če bi se ne bili zavili v plašč anonimnosti, bi Vam sporočili prav priščne pozdrave.

Izvestnim gg. dopisnikom iz Ajdovščine. Verujemo Vam. Vendar ne moremo priobčiti. Kajti prav gotovo bi nas postavili pred poroto kam v Celovec ali Gradec. Naš urednik bi prišel vsaj za nekaj mesecev pod ključ, in — če bi se hoteli mi izdatno braniti — tudi kdo izmed Vas! V tem pogledu ni šale, tudi če imaš tisočkrat prav. Ravno sedaj imamo že na vratu letno kazensko aferico radi očitanj na isto adreso. In nota bene: ta očitanja se niti primerjati ne dajo z vašimi glede svoje teže. Oprostite!

Mali oglasi

Vsled družinskih razmer se proda iz proste roke v Gorici zelo dobro vpeljano električno podjetje, katero ima na leto približno 10.000 kron čistega dohodka. Vsa potrebna pojasnila daje lastnik sam, Josip Bratina, tehno el. ktrični mojster za plin in vodovod, Corso Verdi v Gorici. 1264

Priporočila se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel „Pri zlatem Jelenu“ v Gorici. Cene zmerne. 1252

Odda se meblirana soba za dve osebi s orabop kuhinje, v stanovanju je voda in plin, ul. Madrnina 13, I. vrata 4. 987

Stanovanje z 1 in 2 sobama z vodo v kuhinji; 2 skladišči in delavnica ali garsga se odda, ul. Amerigo Vespucci št. 8 (Sv. Jakob). 1098

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospoka ulica 7. 444

Inteligent in priden masinist, ki mora istočasno opravljati delo kurjača, se s, rejme takoj, ter se stalno in trajno na mestu. Naslov pove Edinost pod št. 1199. 1299

Radi odpotovanja proda se prodajalna Zajamčen do'er dobiček. Urejuje lahko gospa. Cena z blagom vred K 2200. Pojasnila: Kolaršič, kavarna Corso. 1278

Mlekarna s prodajo masla, piva in vina, z raznimi potrebščinami se takoj proda radi odpotovanja za K 800.—. Pojasnila Kolaršič, kavarna Corso. 1279

Stanovanje z 2 sobama, kuhinjo in sbrambo se da maloštevilni družini za 24. avgusta po ceni v najem. Trst, ul. Torre bianca 21, I. d. 1219

Posestvo v Grljanu ob nabrežinski cesti, v bližini kolodvora, 6200 kv. sežajev zemlje, vila, vinogradi, stavbišča, po ugodnih plačilnih pogojih naprodaj. Trst, ulica Torre bianca 21. 1220

Hiša skoro nova s 5 prostori, 400 klastrov zemljišča, 2 vodnjaka, 5 minut od žel postaje Vrdele, proda se za 18.000 na račun 10.000 kron. Naslov pri Edinosti pod št. 1301. 101

Prodaj 17 let obstoječo prodajalno zelenjave in kolonijalnega blaga. Dnevni inkaso 40-80 kron. Zraven prodajalne obstoji še eno skladišče, ki se lahko uporabi za drugo obrt. Najemina za oba p.ostora ena krona dnevno. Zglavit se pri Cerkevniku, Salice 4, I. 1300

Odda se lepa soba, ulica Geppa št. 9, vrata 11. 1308

Javen ples priredijo mladeniči na Brjah dne 22. t. m. V slučaju slabega vremena se preloži na prihodnjo nedeljo. Svirla bo nabrežinska godba. 1309

4000 K hiša s 4 prostori se proda v Rozzol in Monte št. 27. 1310

Odda se takoj v našem soba, kuhinja in sbr. mba K 19.—. Kolonja 261, v hiši kjer je mesnica. 1306

Priporočljive tvrdke.

Urnina in zlatarna v Trstu, ul. Settefontane št. 10. Po najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljajo se budilniki z garancijo po h. l.—. Caio Squadrani.

Izpadle laze kupujem ter izdelujem veskovretins najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedoto 20. 1757

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. n.

Kupujem železo, stare kovine: Acton Cerneca Trst, ul. Olmo št. 12. 1736

Vicko Peruzović

Trst, ulica Giuseppe Parini 14.
priporočila svojo

gostilno in točilnico dalmatinskega vina lastnega pridelka.

Prodaja se črno, belo in opolo vino ter prvovrstno puntigermovo pivo. Kuhinja vedno pripravljena.

Vino na debelo in za družine po posebnih cenah.

Po najvišjem pooblaščenju ces. in kr. apostolskega Veličanstva.
Izredna c. kr. državna loterija
v skupne vojaške dobrodelne namene.
TA DENARNA LOTERIJA vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupni svoti 625.000 K.
Glavni dobitek: 200.000 K.
Žrebanje se bo vršilo javno na Dunaju 3. julija 1913. Srečka stane 4 K.
Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III. Vorderer Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brz javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupovalce srečk brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.
Od c. kr. glavnega loterijskega ravnateljstva (Oddelek za drž. dobrodelne loterije).

Gradbena, kulturnotehnična ter zemljemerska pisarna
Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič
Trst :: ulica Zonta št. 9 :: Trst

Morske kopelji v Grljanu so otvorene in razširjene.

V čim največjo udobnost p. n. občinstva bo brza motorna ladja „Mira“ odšel vozila od pomola sv. Karla nepretrgoma v Grljan in nazaj, kakor hitro se prijavi za vožnjo vsaj 10 oseb.

Vozne cene so sledeče:
Tja in nazaj . . . . . K 1.—
" " " s kopeljo vred . . . . . 1'30.
" " " " za otroke " " " 1'—
Tja ali nazaj . . . . . —'60.
" " " " za otroke " " " —'30.
Abonentski listki so razmerno cenejši.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher
zobozdravnik konz. sobni tehnik

TRST
ulica della Caserma št. 13, II. n.

Nova zaloga šip, posodja in kuhinjskih

potrebščin

Trst, Istrska cesta (Via dell'Istria) št. 67.

Namešča osebno stekla in brezplačno. Velika izber za gostilne in krčme. Cene zmerne.

Fran Malis

diplomiran krojač na učnem zavodu za prirezavanje, dovoljenem od c. kr. nižavstr. nam.

TRST, ulica Tor S. Piero 4.
Krojačnica in zaloga sukna.

Obleke po zmernih cenah.
Vzorna in solidna izuršitev.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano

trgovino jestvin

Antonija Mihelič
v Trstu, ul. Rojan št. 8
FRAN SLUGA.

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravniška

Dr. Makso Barry
Ermanno Schultze, I. tehnik.

Trst, ulica Caserma št. 17, II. nadst. Posebni zavod za umetne zobe brez ustne plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zravnjanje krivo rastočih zob. Zmerne cene. Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popol.